

13415 покликань. У статті «Про покликання вченого» (2012) акцентується увага на естетичних та етичних цінностях дослідника. Слушно зауважує С. Гончаренко, що «мотивом і спонуканням писання наукової праці має бути жагуча наукова допитливість», яка не дає людині спокою доти, поки вона не задовольниться» [1, с. 48].

Роль наставника упродовж десятиліть у формуванні доброчесного середовища неocenенна. Він навчає не робити абсолюту з педагогічних законів, передусім навчає читати і вдумуватись над прочитаним, слухати і чути, бути самобутнім і самодостатнім.

Список посилань

1. Гончаренко С. Про покликання вченого. Естетика і етика педагогічної дії. 2012. Вип. 3. С. 44–55.

2. Ян Амос Коменський «Пампедія». Філософія освіти: хрестоматія : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / уклад.: В.О. Огнев'юк, О.М. Кузьменко. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. С. 151–159.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-178>

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ТА ЙОГО МІСЦЕ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сергея І. В.

*доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри загальної гігієни та екології
Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна*

Одним із найважливіших компонентів цілісної системи академічної доброчесності, що створюється в Україні за умов активного впровадження найсуттєвіших принципів відкритої науки та реалізації різних форматів діалогу із ChatGPT, незаперечно, слід вважати втілення у навчальну, наукову та видавничу діяльність провідних принципів академічного письма.

У цьому контексті потрібно визначити, що академічне письмо (Academic writing) становить цілеспрямовану діяльність дослідника із створення спеціалізованих фахових науково- або навчально-значущих

текстів, презентацію у вельми специфічній «науковій» формі результатів проведених наукових досліджень тощо. Дійсно, уміння чітко та переконливо висловлювати власну позицію і власні погляди є невід'ємною складовою навчального процесу та наукової діяльності і, отже, такий підхід слід вважати надто суттєвим кроком на шляху реалізації адекватних, відповідно до існуючих реалій (процеси глобалізації, запровадження провідних постулатів відкритої науки, в тому числі оперування таким інструментом, як ChatGPT, боротьба із академічним плагіатом тощо), підходів щодо забезпечення академічної доброчесності.

Саме тому згідно із пануючими в європейських країнах підходах, академічні тексти, в тому числі стаття, тези, есе тощо, мають урахувати та реалізовувати такі принципи, як принцип академічної грамотності, котрий є головним, і передбачає той факт, що пріоритетними компонентами будь-якого тексту є урахуванням мети і завдань роботи, яка виконується або описується, висловлювання думок за переважною допомогою інструментарію дискусій і зіставлень; принцип інформаційної грамотності, котрий обумовлює потребу в визначенні глибини інформаційних потреб та, відповідно, пошуку наукових або науково-методичних джерел інформації; принцип міжкультурної грамотності, котрий передбачає урахування знань про різні культури, цінності, традиції тощо. До того ж наведені принципи слід відзначити і як структурні елементи реалізації поняття «Академічна грамотність» і в сучасній вищій школі, і в сучасній науковій діяльності.

Натомість у сучасній науці відсутнім є чітко окреслене однозначне тлумачення зазначеного поняття, як і загалом дискусійними слід вважати суть терміну «академічний» у вищій освіті і, передусім, суть терміну академічну грамотність, який переважно прийнято трактувати як здатність транслювати академічний письмовий дискурс на базі професійно-орієнтованих академічних текстів, критично мислити та підвищувати власну освітню компетентність з навчально- та професійно-значущою метою.

Проте, на наш погляд, ураховуючи подих «вітру змін», пов'язаний із стрімким входженням у структуру традиційної наукової діяльності провідних принципів відкритої науки, більш адекватним необхідно визнати підхід, запропонований австралійським фахівцем Б.Гріном, котрий змістив акцентування на питання нелінійності тексту, багатомірності і комплексності процесу його створення тощо. Саме тому найбільш перспективним слід вважати підхід, який передбачає реалізацію операційної моделі із наступними вимірами: операційний (тобто технологічний згідно із своїм змістом компонент – фактично,

мова і організація тексту, його фізичне втілення, використання мовних засобів тощо), культурний (тобто компонент, який передбачає знання предмета, розуміння питань, які підлягають обговоренню, вірний вибір стилістики в залежності від призначення тексту) та критичний (компонент, який генерує, обґрунтовує і доводить автор своїм текстом, визначає стратегію та лінію побудови текстових пояснень від гіпотези до висновків та практичних рекомендацій) виміри, причому основоположними є культурний і операційний виміри, а похідним – критичний.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-179>

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

Симонова А. А.

*кандидат технічних наук, доцент,
докторант кафедри машинобудування
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського
м. Кременчук, Полтавська область, Україна*

Впровадження та використання штучного інтелекту (ШІ) у сфері освіти та науки винесено як окремий напрямок у Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, яка була ухвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України [1]. У цьому документі зазначено, що для сфери вищої освіти необхідним є включення питань ШІ до освітніх програм з різних спеціальностей, створення міждисциплінарних, у тому числі спільних, магістерських і докторських програм. Фокус розвитку спрямовано на застосування технологій ШІ у напрямках науки, а також міждисциплінарних дослідження на перетині сфери штучного інтелекту та інших галузей науки.

У представленій роботі буде розглянуто перспективи використання ШІ у сфері інженерної освіти та науки.

Існують різні відношення до використання ШІ в інженерії. В роботі [2] зазначено, що точні та інженерні науки є галузями в яких застосування методів ШІ неефективне та недоцільне, оскільки це структуровані предметні галузі із перевіреними та надійними алгоритмами та методами для вирішення задач.